

Sygn. akt IX Ca 143/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 kwietnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IX Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Bożena Charukiewicz
Sędziowie:	SO Krystyna Skiepmo SO Jacek Barczewski
Protokolant:	prac. sąd. Magdalena Kufel

po rozpoznaniu w dniu 28 kwietnia 2015 r. w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa J. M.

przeciwko Kołu (...) w O.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda i pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego

w Mrągowie V Zamiejscowego Wydziału Cywilnego z siedzibą w Biskupcu

z dnia 29 września 2014 r., sygn. akt V C 304/13,

I. oddała obie apelacje,

II. znosi wzajemnie pomiędzy stronami koszty procesu za instancję odwoławczą.

Sygn. akt IX Ca 143/15

UZASADNIENIE

Powód J. M. wniósł o zasądzenie od pozwanego Koła (...) w O. kwoty 58.620,52 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od kwoty 22.903 zł za okres od dnia 19 kwietnia 2011 roku do dnia zapłaty oraz od kwoty 35.717,52 zł za okres od dnia 6 maja 2014 roku do dnia zapłaty, jak również zasądzenia kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przypisanych o ile nie zostanie przedstawiony spis kosztów.

W uzasadnieniu podał, że prowadzi uprawę choinek na gruntach znajdujących się w okręgu pozwanego Obwodu. W 2011 i 2012 r. zwiędła dzikie, jelenie i sarny wyrządziły w uprawach powoda szkody w postaci zgryzienia pędów wzrostu choinek oraz pędów bocznych, powodujących ich deformację, opóźnienie osiągnięcia wartości handlowej lub

całkowite ich zniszczenie. Szkody wyrządzone w plantacjach świerka w 2011 roku powód wycenił na kwotę 22.903 zł, w 2012 roku na kwotę 35.717,52 zł, przy czym przy wyliczeniu szkody uwzględniono ilość zniszczonych całkowicie świerków zróżnicowanych wiekiem, ich ceny, koszty odtworzenia uprawy, utratę dochodu na skutek nie osiągnięcia przez świerki odpowiedniej ilości i wielkości handlowej.

Pozwany Koło (...) w O. wniósł o oddalenie powództwa.

W uzasadnieniu podniósł, że nie każde zgryzienie pędów powoduje deformacje drzewka tj. uszkodzenie. Zakwestionował swoją odpowiedzialność odnośnie szkody na jednej z działek, która nie stanowi własności powoda. Dodatkowo wskazał, iż pozwany nie może odpowiadać za szkody w plantacji świerka w przypadku sadzonek, które nie zostały całkowicie zniszczone, albowiem w przypadku uprawy jaką prowadzi powód szacowania szkody dokonuje się przed zbiorem uprawy.

Wyrokiem z dnia 29 września 2014 r. Sąd Rejonowy w Mrągowie V Zamiejskowy Wydział Cywilny siedzibą w Biskupcu zasądził od pozwanego Koła (...) w O. na rzecz powoda J. M. kwotę 8.796,40 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 19 maja 2012 r. do dnia zapłaty. Oddalił powództwo w pozostałym zakresie. Oddalił wniosek powoda o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Rejonowy ustalił, że powód jest właścicielem (współwłaścicielem) działek o numerach ewidencyjnych nr (...) położonych w obrębie Z.i W.. Ponadto dzierżawi od K. K. działkę o numerze ewidencyjnym (...), na której również prowadzona jest uprawa świerka.

Na tych działkach powód prowadzi z pomocą ojca W. M., uprawę świerka tzw. drzewka bożonarodzeniowego.

Uprawa świerka położona jest w okręgu obwodu Koła (...) w O.. Na w/w plantacjach w latach 2011 i 2012 roku na skutek żerowania zwierzyny łownej (jelenie, sarny) doszło do uszkodzenia lub zniszczenia sadzonek świerka.

W związku ze zgłoszeniami o dokonanych szkodach w uprawach świerka przedstawiciel Koła (...) w O. w obecności przedstawicieli plantatora dokonał oględzin uszkodzeń na plantacji świerka w 2011 i 2012 roku, sporządzając protokoły oględzin, ostatecznego szacowania szkody i ponownego szacowania szkody tj. protokół nr (...) z dnia 12 marca 2011 roku, nr (...) z dnia 12 marca 2011 roku, protokół nr (...) z dnia 12 marca 2011 roku, protokół nr (...) z dnia 19 marca 2011 roku, nr (...) z dnia 19 marca 2011 roku, nr (...) z 19 grudnia 2011 roku, nr (...) z 30 stycznia 2012 roku, nr (...) z 13 marca 2012 roku, nr (...) z 6 kwietnia 2012 roku, nr (...) z 6 kwietnia 2012 roku, nr (...) z 14 kwietnia 2012 roku.

W protokole nr (...) z 13 marca 2012 roku zostało stwierdzone, iż uszkodzenia całej plantacji dokonała zwierzyna: jelenie, sarny i gryzonie, przy czym dokonano oszacowania szkody na kwotę 8.067,60 zł. Łącznie w latach 2011 i 2012 roku zostało całkowicie zniszczonych 611 sztuk sadzonek oraz cała plantacja znajdująca się na jednej z działek.

W ocenie Sądu Rejonowego powód wykazał, że w plantacji świerka wystąpiła szkoda spowodowana przez zwierzęta łowne. Wysokość tej szkody została ustalona przez biegłego na podstawie protokołu szacowania szkody nr (...) z dnia 6 kwietnia 2012 r. Dowód z opinii biegłego został uznany przez Sąd za wiarygodny. Pozwany nie tylko nie wykazał, ale również nie powołał się na okoliczności wyłączające jego odpowiedzialność. Natomiast twierdzenia, że szkody zostały spowodowane przez inne zwierzęta niż zwierzęta łowne nie zostało wykazane. Dowodem tej okoliczności nie mogą być protokoły szkody sporządzone przez pozwanego, które były nieprofesjonalne i niezgodne z obowiązującymi przepisami. Powód nie wykazał natomiast szkody w wyższym rozmiarze niż wskazana w opinii biegłego, a zatem dotyczącej świerków częściowo uszkodzonych i utraty dochodu na skutek opóźnienia osiągnięcia przez rośliny wielkości handlowej. Powodowi należały się odsetki od trzydziestego dnia od sporządzenia protokołu szkody, co wynika z § 6 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 8 marca 2010 r.

Powyższy wyrok zaskarżyły apelacjami obie strony.

Powód zaskarżył wyrok w części oddalającej powództwo w kwocie 8.000,-zł (pkt 2 wyroku) oraz w zakresie kosztów postępowania (pkt 3 wyroku). Skarżący zarzucił wyrokowi:

1. błędną wykładnię art. 46 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo Łowieckie (z 2005 r., Dz.U. 127.1066 ze zm.) oraz § 2 pkt 1 i 2 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 8 marca 2010 r. w sprawie sposobu postępowania przy szacowaniu szkód oraz wypłat odszkodowania za szkody w uprawach rolnych i płodach rolnych (Dz.U nr 45, poz. 272) w przedmiocie sporządzenia protokołów oględzin i szacowania szkód;
2. naruszenie art. 481 § 1 k.c. przez zasądzenie odsetek ustawowych niezgodnie z terminem opóźnienia w spełnieniu świadczenia;
3. naruszenia art. 227 i 233 k.p.c. przez dowolną ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego i dokonanie ustaleń sprzecznie z protokołami, zeznaniami świadków i opinią biegłego;
4. naruszenie art. 98, art. 99 i art. 101 k.p.c. przez oddalenie wniosku o zasądzenie kosztów procesu.

Wskazując na powyższe zarzuty powód wniósł o zmianę wyroku w części oddalającej powództwo o zapłatę 8.000 zł, odsetek ustawowych od dnia 6 maja 2012 r. do dnia zapłaty oraz kosztów procesu za I i II instancję, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w części oddalającej powództwo i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Pozwany zaskarżył wyrok w części, tj. w pkt. 1 zasądzającym od pozwanego na rzecz powoda kwotę 8.796,40 zł z ustawowymi odsetkami od 19 maja 2012r. do dnia zapłaty. Skarżący zarzucił wyrokowi:

1. błędne ustalenie stanu faktycznego, które to uchybienie miało wpływ na treść zaskarżonego wyroku, polegające na przyjęciu, że sporządzone przez pozwanego z udziałem powoda protokoły są „protokołami ostatecznego szacowania”, podczas gdy protokoły te są „protokołami oględzin”;
2. naruszenie art. 361 k.c. w zw. z art. 46 prawa łowieckiego poprzez błędną jego wykładnię i uznanie, że szkodą powoda, za którą odpowiedzialność ponosi pozwany, jest ilość całkowicie zniszczonych sadzonek występująca na etapie sporządzania protokołów oględzin, podczas gdy szkodą powoda jest ilość całkowicie zniszczonych sadzonek przez zwierzęta łowne, mierzona w chwili sprzętu uprawy (sporządzenia protokołu ostatecznego szacowania);
3. naruszenie art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c. przez uznanie, że powód udowodnił rozmiar oraz wysokość szkody poniesionej w plantacjach choinek na skutek żerowania jeleniowatych, podczas gdy powód w żaden sposób nie wykazał poniesionej szkody.

Wskazując na powyższe zarzuty pozwany wniósł o zmianę wyroku w zaskarżonej części i oddalenie powództwa, ewentualnie o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. Wniósł o zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacje nie są zasadne.

Sąd Okręgowy podziela ustalenia faktyczne i ocenę prawną tych ustaleń dokonaną przez Sąd Rejonowy.

Obie strony zarzucały naruszenie przez Sąd Rejonowy art. 46 ustawy z dnia 13 października 1995 roku Prawo łowieckie (Dz.U. z 2005 r., nr 127, poz.1066 ze zm.). Pozwany zarzucał, że jedynie ostateczne protokoły oględzin mogą być podstawą ustalenia szkody i wysokości odszkodowania. Przyjęte w ustawie rozwiązanie polega na tym, że ustalenia wysokości odszkodowania dokonuje sam podmiot odpowiedzialny za szkody łowieckie. Konsekwencją przyjętego rozwiązania jest to, że na podmiocie odpowiedzialnym spoczywa ciężar udowodnienia szkody i jej wysokości za pomocą oględzin i oszacowania szkody. Procedura regulująca te kwestie jest autonomiczna i dotyczy wyłącznie

szacowania szkód łowieckich w ramach ustawy. Celem ustawodawcy było stworzenie takiego mechanizmu, który byłby szybkim i tanim sposobem kompensaty szkód łowieckich.

Jeśli jednak spór przenosi się na drogę postępowania sądowego, zastosowanie mają ogóle reguły dowodowe, zgodnie z którymi to na poszkodowanym spoczywa ciężar udowodnienia zasady odpowiedzialności pozwanego i wysokości szkody (art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c.). Żaden bowiem przepis ustawy Prawo łowieckie nie wyłącza stosowania ogólnych zasad dowodzenia w przypadku ustalania odpowiedzialności za szkody łowieckie.

Oznacza to, że powód zobowiązany był do wykazania przesłanek odpowiedzialności pozwanego, szkody i jej wysokości. Mógł przy tym posłużyć się środkami dowodowymi przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego. Nie było zatem podstaw do ograniczania środków dowodowych wykazujących szkodę wyłącznie do ostatecznych protokołów oględzin o których stanowi rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 marca 2010 r. w sprawie sposobu postępowania przy szacowaniu szkód oraz wypłat odszkodowań za szkody w uprawach i płodach rolnych (Dz.U.2010.45.272). Niesporządzenie tych protokołów przez podmiot do tego zobligowany nie może obciążać poszkodowanego. Wprawdzie okoliczność ta wprowadza utrudnienia dowodowe, jednak mogą one być przewyżczone poprzez przeprowadzenia innych dowodów niż ostateczne protokoły szkody. Taka sytuacja miała miejsce w niniejszej sprawie.

Zarzuty powoda dotyczące naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 46 cytowanej wyżej ustawy powiązane były z odrzuceniem przez biegłego jako podstawy ustalenia szkody tych protokołów, w których nie wskazano wysokości szkody. Zarzut ten wiąże się w istocie z oceną dowodu z opinii biegłego.

Sąd Okręgowy podziela ocenę Sądu Rejonowego, że dowód ten był wiarygodny. Opinia biegłego była logiczna i przekonująca, biegły wskazał sposób w jaki ustalił wysokość szkody. Odnosił się również do zarzutów skierowanych do opinii. Zarzuty podnoszone w apelacji stanowią wobec tego jedynie polemikę z wnioskami opinii.

Nie było podstaw do ustalenia wysokości odszkodowania w niniejszej sprawie w oparciu o art. 322 k.p.c., w zakresie roszczenia oddalonego przez Sąd Rejonowy. Przepis ten stanowi, że jeżeli w sprawie o naprawienie szkody, o dochody, zwrot bezpodstawnego wzbogacenia lub o świadczenie z umowy o dożywocie sąd uzna, że ścisłe udowodnienie wysokości żądania jest niemożliwe lub nader utrudnione, może w wyroku zasądzić odpowiednią sumę według swej oceny, opartej na rozważeniu wszystkich okoliczności sprawy. W orzecznictwie przyjmuje się, że z uprawnienia zawartego w art. 322 k.p.c. sąd może skorzystać dopiero wówczas, gdy po wyczerpaniu wszystkich dostępnych dowodów okaże się, że ścisłe udowodnienie żądania jest niemożliwe lub nader utrudnione (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 1976 r., I CR 954/75).

Z protokołów szkody i dowodu z opinii biegłego wynika, że nie jest możliwe w ogóle określenie szkody. Nie chodzi zatem o brak możliwości ścisłego udowodnienia roszczenia lecz całkowitego braku dowodów wskazujących na wysokość szkody. Tak więc nie było przesłanek do zastosowania przez Sąd Rejonowy art. 322 k.p.c.

Nie są trafne zarzuty powoda co do terminu, od którego powodowi należą się odsetki. Stosownie do § 6 wskazanego rozporządzenia wypłaty odszkodowań dokonują dzierżawcy lub zarządcy obwodów łowieckich w terminie trzydziestu dni od dnia sporządzenia protokołu ostatecznego szacowania szkody albo od dnia sporządzenia protokołu ponownego szacowania szkody, o ile ponowne szacowanie miało miejsce. Pozwany nie sporządził ostatecznych protokołów dlatego prawidłowo Sąd Rejonowy przyjął, że zdarzeniem, od którego należy liczyć odsetki jest sporządzenie protokołu, który był podstawą ustalenia szkody.

Prawidłowo Sąd Rejonowy rozstrzygnął o zasadzie ponoszenia kosztów procesu w niniejszej sprawie. Powód tylko nieznacznie wygrał sprawę, dlatego nie było podstaw do obciążania pozwanego kosztami procesu.

Mając zatem na uwadze wskazane wyżej okoliczności Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił obie apelacje i z tego też względu koszty postępowania apelacyjnego między stronami zniósł na podstawie art. 100 k.p.c. uwzględniając, że żadna ze stron nie wygrała sprawy.